

İSTANBUL SERİRİYATI

Sahibi : Dr. Mazhar Osman Uzman

AYLIK TIB
MECMUASI

Adres : İstanbul, Cağaloğlu 23

Tıbbiyeliler bayramında söylenen

Mazhar Osman Uzman

Hocalarım, arkadaşlarım, genç meslekdaşlarım,

İki sene evvel Türk Tıbbiyesi yüz on yaşına girdiği zaman söz alan hatipler arasında gençlik bana da yer vormüştü. Tıbbiye bayramında gençlerle yaptığım o hasbihalin hatırası beni çok seneler mes'ut yaşatmağa kâfi idi. Kalbimin temennilerini, dimağında yer etmiş öğütleri böyle bir günde gençliğe bildirmek benim için ölçsüz bir zevkti; Bu sene gençlik benden yine aynı dilekte bulundu. Bayram günlerinde benim de bir kaç söz söylememi istedi. Gençliğin benden evvelki muhterem hatiplerin fasa-hati, sonradan söz alacak gençlerin heyecanı bende söz söylemeğe cesaret bırakmasa yeri var...

Öyle de olsa tereddüt etmedim, liyakatime güvendiğim için değil... Böyle bir arzuyu yapmağı borç bildiğim için... Genç meslekdaşlar hocalarından her şey sorabilir, isteyebilir... Hat-tâ benim gibi mefkûresi dar, belâgati mahdût biri de olsa cevabe mecburdur. Evet o teklifi gençliğin benden istediği bir vazife diye seve seve kabul ettim. Lâkin gençliği memnun edebilecekmiyim? Böyle bayram gününde genç dimağlar neşeli sözler, ne bileyim biraz tatlı lâtifeler ister, hiç olmazsa heyecan verecek, coşturacak hitabeler, hiç olmazsa jestler... Bunu ben yapabiliyormiyim? Gençler kadar da

koşarım, atlarım dersem inanır mısınız? Böyle bir şeyi tabii benden beklemezsiniz. O halde gençliğin karşısında ne neğ'e verecek sözler söyleyebilirim, ne de heyecana getirecek jestler yapabilirim. Eski bir meslekdaştan — nasıl deyim — masaldan başka bir şey beklemezsiniz sanırım, galiba sizde bu çeşitten de bulunsun diye bu işi benden istediniz değilmi?.. Gençlerin ulvü cenabından eminim. Arzularını yerine getirmek isteyen hocalarının ruhsuz ve tatsız da olsa söyleyeceklerini nezaketle karşılar ve musamaha ederler. Uluvucenabınıza güveniyorum onun için liyakatsızlığımı düşünmeksizin böyle heyecanların coştığı bir günde bile kendimde söz söylemek cesaretini buluyorum ve bunu seve seve yapmak istiyorum;..

Genç arkadaşlar. Bu bayram sizindir. Bu günün tıbbiyelisi sizsiniz; Bu bayram gününde eski meslekdaşlarınızı hatırladığımız için hep-sinin şükran duygularına teröfman olmak isterim. Bayramınız kutlu olsun, yahut bayramımız! Bizde bir vakit sizin gibi tıbbiyeli idik. Lâkin bayramımız yokdu... Biz senelerce istikbal ufkunda doğacak hilâli iydi bekledik... Çok şükürki onun doğduğu, yükseldiği günü gördük. Sizle beraber bayram yapıyoruz. Memleketin pek şerefsiz ve sönük günlerinde yetmişmişik, öyle günlerde bile tıbbiyeli olmak bize müstes-na bir mevki verirdi. Yüksek bilgimize herkes hürmet ederdi, hürriyet için ölenlerimize feda olanlarımızı can ve gönülden rahmet okurlardı, kadife yakalıların medeniyet ışığına taşdığına vatandaşlara nurlu bir yol gösterdiğine herkes

inanmıştı. Herkes halâs güneşinin tıbbiye ufuklarından doğacağını umuyordu, her an doğmasını bekliyordu. Allahın gülgesiym diyen kişilerle hakim, ordulara sahip müstebid tacidlar bile narin ve nahif tıbbiyeli adından titrer, hür fikirlerimizden ürkerdi... Ne yalan söyleyim, bizde hiç mütevazi değildik ya.. Sokakta alınımız yukarıda, gözümüz karşıda, kalbimiz ümitle dolu bu toprağın fedakâr ve hür evladı bizi diye tıpkı sizin gibi kuvvetli ve vakur adımlarla yürüdü, vak'aa sesimizi istediğimiz kadar çıkaramazdık, çabuk sustururlardı lâkin uzun kılıçlarımızı İstanbulun Arnavut kaldırımlarına çarparak sıkırdatmasını caka ile yürütmesini pek iyi bilirdik. O müstebitleri, o kara kuvvetleri ürkünün genç kafalarımızın içindeki bilgiler, yüreğimizdeki duygulardı... Çünkü bir asırdır Garp irfanile, Avrupa medeniyeti ile en çok temasta bulunan biz tıbbiyelilerdik.. Evvel ve ahır bize dünyanın güzide alimleri üstadlık ederdi... Kültür jeneralimizi arttıracak kitaplar okuduk, meslekî eserlerin en yenileri ellerimizde dolaşırdı. Her dille bize hitabeden hocalarımız vardı, biz onları ne iyi anlar, ne kadar severdik... Yüzlerini görmediğimiz, hasretlerini çektiğimiz sayısız üstadların kitapları ellerimizden düşmezdi... Tıbbiyeliler mekteplilik hayatında bile köhnâ itikatlardan, bayat bilgilerin tesirinden daima uzak bu memlekete irfan saçardı, hür yaşamın zevkini anlatırdı. Genç doktorlar halkın sıhhatini kemiren hastalıklarla uğraşırdı, meydanı müsait bulduğu için dünyanın her köşesinden akın eden ve kapitlasyonların himayesine sığınan hekim taslaklarının pabuçlarını ellerine vermeye savaşırdı, halkın beynini örümcekleyen cebil ve taassubu temizlemek için ne kadar yorulduk, bilseniz... O devri görmeyen, hiç olmazsa iyice bilmeyen bu devirdeki nimetin büyüklüğünü iyice kavrayamaz. Onlar, yarab, ne hekimlerdi... Avrupalıların Şarka mahsus

tapon mal yapan fabrikaları vardı, avrupada yüzüne bu malların kimse bakmaz, Şark için lavhası açılmış, depoların bir köşesine atılmıştı. Tıpkı — bayağıdan aşağı o mallar gibi— bazı memleketler bir iki senede doktor çıkarır, buraya ihraat yapar, halkın sıhhatine, servetine, hattâ hayatın müsallât ederdi. Fabrikaları kâfi mîkdar doktor yetiştirmezse kunduracı çıraklarına, berberlere birer silindir şapka giydirerek hükûmete de halka da şapkalı doktor diye yutturmak güç bir şey değildi ya... Tuluât tiyatro sahnelerindeki aktörler kadar olsun doktorluk rolünü yapmasını bilmeyen ve heriflerden Türklük ne kadar ziyan gördü... Bizde biliriz tarih de bilir... Onlar zaten ırkımıza düşmandı, hem hayatımıza hem paramıza gözlerini dikmişlerdi. Teşrihin fizyolojinin mebadisinden bile haberdar olmayan bu adamlar hekimlik ederdi, kırıklara çıkıklara bakarlardı, lobusaları doğurturlardı... Sade bu değil!... Her hükûmet Osmanlı İmperatorluğunu taksim için hekim ordularını bize müsallât etmişti, gözlerini diktikleri mîntakaya ilk önce hekim gönderir, hastane ve dispensar açar, hoca gönderir mektep yapardı. Makidonya, Arnavutluk, Suriye, Şark vilâyetleri böyle Propagandalara iptida kalplerini kaptırdı, sonra da varlığını... Altmış Yetmiş senedir tıbbiye millî cidaline devam etti. Günden güne Türk hekimlerimiz çoğaldı, ve artık emecek kan bulamayan bu haşerat ta çekildi, nihayet Cumhuriyet tam dezenfeksiyonunu yaptı.

Halkımız çok cahildi!... onun cehaletinden hükûmetlerde kara kuvvetlerde istifade ederdi. Halkımız hekimlikten de, hekimden de korkardı. Bizden evvel sahneyi zapteden ve şüphesiz çarşı gramerleri bizden kuvvetli olduğu için reklam ve propagandalarile halkı kendilerine çekmeyi daha iyi bilen yabancıların tesirinden halkı kurtarmakta, kendimize doğru çekmekte çok zorlukla karşılaştık Halkımız ürkek sinirli bir

çocuk gibi senelerce sevgimize acımamıza kayıdsız kaldılar, lâkin bir gün geldi ki gönülleri kazandı. Yavaş yavaş bize ısındılar, hekimlerimiz de hekimliğimizi de beyendiler. Sade tufeyli mütetabbipler mi idi bize engel olan... Müthiş bir rakibimiz daha vardı : Kara kuvvet. Son bir kaç yüz senede yobazların telkinile hekimliğe karşı sade kayıtsızlık değil adavet, kin vardı. Hekimin dediğini yapmamakla kalmıyor, aksini yapmaktan zevk alıyorlar ve adeta bunu din ve imanın bir dileği hattâ bir direği sayıyorlardı. Çatal kaşıkla yemek bit'atdı, bir kaba el sokarak herkes yiyecek... Müminin artığı mümine helâl... İğrenmek olmaz, hastalık allahtan, mikrop saçma, sıtma muska ile geçer, kaba kulağa kalaycı çamuru sürülür, geç söyleyen çocukların ağzına şeyh tükürürse bülbül gibi söyler, yaralara tütün veya tükürük iyi gelir, kolera salgını yalan ; doktorların herkesi korkutmak ve maaşlarını arttırmak için uydurdukları hezeyan, trahom nazardan gelir göze genç ve güzel loğsa sütü damlatılırsa geçer, kırık çıkıklar ocaktan yetişir, göz hastalıklarının anadolunun her köşesinde kırılancığ denilen iki ayak üzerinde yürüyen yobaz kılıklı haşerat anlar, operatörler ne bilir sap sağlam uzvu keser, sünnetçiler onlardan ustadır, yılancağın hususi taşı vardır, siyili gümrükte bir efendi okur, kelleri berberler iyi eder, erkek ebe turfadır, ölse bile hiç ırz ehlinin edep yeri erkeğe gösterilir mi ? Karaciğer hastahklarına, sarılığa sidik içmek bire bir gelir, lohusaların al basdı kırmızı şerbetle, başa takılacak kırmızı kordela ile geçer, karnına ölü fare ile pansuman yapılır. Frengi bir zencefre tütüsüle iyileşir, sıraca otile adenitler iyi olur. Hele sar'a, cinnet iyi saatte olsunların işi, hekim ne anlar ?

Genç doktorlar ; cehalet ve kara kuvvet denilen bu müthiş hastalık on onbeş sene evveline kadar bu memlekette hükümferma idi. Sizden evvelki meslektaşlarınız bu afetle ne

kadar uğraştı, ne kadar yese düştü bilseniz... Bugün hâlâ ötede beride tek tük eseri şüphesiz vardır. Lâkin son tortuları... Şimdi halkımızın Türk hekimliğine ve hekimlerimize hürmet ve itimadı bipayandır. Bu günün tibbiyelileri siz büsbütün gıpte ve pek edilecek, ve pek mes'ut şerait altında yetişiyorsunuz. Bir kerre Türkün tarihte mislini hiç bir vakit kazanmadığı bir teveccüh ve hürmet devresinde zetiştiniz, Cumhuriyet çocuklarısınız. Siyasi ve askeri en parlak zamanlarımızda bir bu günkü kadar içte ve dışta sempati kazanamamıştık, siz öyle büyük bir inkılâb senelerinde yetişmiş gençlersiniz ki tarih bu zamani daima öğünecek ancak. Ahlâf bu devrin menkabelerini dinleyerek ile olgunlaşacaktır. Bizim zamanımızda olduğu gibi cehil ve taassubun karanlıklarında uçuruma doğru yuvarlanan bir milletin doğru yolu görebilen, lâkin sesi çıkmasını diye boğazı sıkılan betbaht münevverleri değilsiniz. Artık Millet üst üste inkılâplarını yaptı, nihayet doğruluğu bütün çıplaklığıyla gördü, cehil ve taassub bulutlarından sıyrıldı, istipdat yılanının başını ezdi, kara kuvvetin hortlamasına ihtimal bırakmadı, en bedbinlerimiz bile bu fikri tekâmüle kanidir. Bugün herkes ilim, tarakki, medeniyet istiyor. Herkes öğrenmek, ilerlemek, koşmak diyor. Onbeş senede yaptıklarımızla, kaç asırdır beceremediklerimizi pek az zamanda yapmakla, yollarımızla şimendiferlerimizle, fabrikalarımızla, elektrikli şehirlerimizle değil, kafataslarımızın içindeki beyinlerimizin kazancı ile genç ve ihtiyara verdiğimiz medeni terbiye ile öğrenmeliyiz. Günden güne artan bütün maddi kuvvetlerimizden ziyade harikalar yaratmağa muktedir manevî kuvvetlerimizle, adam olmak hür yaşamak için kökleşen ve bizi bir birimizi bağlayan enerjilerimize güveniyoruz, güvenmeliyiz. Böyle nurlu kafalı fikir birliği etmiş bir kâtilenin idare ettiği Türkiyeyi bugün dünyanın hiç bir devleti değil, bütün dünya

bir araya gelse yok edemez. Her zaman istiklâlini ve hürriyetini kazanmasını bilir, icabında ölmesini de öldürmesini de bilir bir millet olduğumuzdan gafil dünyada kimse kaldımı bilmeyiz... onun için siz genç tıbbiyeliler, bu vatanın sizden artık istediği yolda yürüdüğünüz ilerleyiniz. Bu hasta vatan sizden sıhhat istiyor, mesleğinizde yükselmenizi ve memleketin sıhhi ihtiyaçlarına yüksek ehliyet ve liyakatle yetişmenizi istiyor...

Genç Tıbbiyeliler ! Biliyorsunuz ki Türk Vatanı son sene büyük bir imtihan geçirdi, dünya mümeyyizleri önünde mühim bir imtihan... O imtihanı hiç şaşalamaksızın, tabii bu yolda yürüyerek verdik, hem de pek parlak ve kusursuz bir muvaffakiyetle... Dünya Türkün bu kemâline hayran oldu, bir kat daha sempati kazandı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Mustafa Kemal'i kaybettüğümüz gün... O Mustafa Kemal'i büyük bir hezimet ve inhilâlin arifesinde başımıza geçti, bütün dünyaya meydana okuyarak bu millete ölçülmez şerefler kazandırdı, Türkiye yok olmuşken yeniden yarattı, on üç asırdır türk milletinin saadetine düşman olan an'aneleri yıktı, Avrupa'ı yeni bir rejim kurdu, Asyanın uyumuş halkını bir günde bir medeniyet aşısı ile Avrupa'laştırdı, Sade Türk değil geri kalmış milletlerin hepsine örnek oldu; bu büyük adamı kaybettüğümüz vakit döktüğümüz göz yaşları, gençliğin bir birine sarılarak yaptığı ahtupeymanlar, büyüklerimizin o mefkûreyi yürütecek yarigarı bilâtereddüt ittifaqla seçişleri, bir daha anarım, bunlar Türkün yeni rejime ne kadar bağlı olduğunu gösterdi, bunu ne sultanların cebir ve şiddeti, ne de cehennem zebanilerinin havf ve tehdidi yaptırabilirdi ; bunu ancak vatan ve milletin selâmetine bu yolda yürümekle kavuşacaklarına iman edenlerin bir saniyede beyinlerinden geçen tereddütsüz kararları yaptı, ve bizim şuurlu benliğimizin müsterek kararı idi !

Tevekkel, o ölmez dahil Türkün hafi ve meknuz kabiliyetlerine güvenerek altı yüz senelik saltanat ve hilâfetle, parlak süngülerine güvenerek vatanımızı çiğneyen galip devletlerle, nihayet bin üç yüz senedir nice tahtlar devirmiş, hükümetleri inkiraza uğratmış mütecedditleri parçalamış cehil ve taassub denilen karakuvvetle savaşı göze alamamıştı, istediğini üstesinden gelmemişti. Siz Üniversiteliler Atatürkün çocukları olduğunuzu isbat ettiniz. Cumhuriyeti korumak için icabdrerse her birinizin can vereceğinden kimsenin şüphesi kalmamıştır. Lâkin hamdolsun bugün ne Cumhuriyet rejimi, ne hükümet tehlikededir. Farzımız hal olarak öyle bir tehlike olsa o dakikada ne yapacağımızı hepimiz varlığımız gibi biliyoruz. Bugün bizden ölmek değil, yaşamak ve yaşatmak isteniliyor; yaşamak yani insanca yaşamak, en iyi doktor olmak, memlekete ve millete en iyi hizmetler etmek... Nüfusumuzu çoğaltmak ve kuvvetlendirmek... O halde vatanın sizlerden beklediği hizmet pek büyüktür. Yürüyeceğiniz şerefli yolda şimdiye kadar yorulduğunuz hiçtir, şimdiden sanra yorulacaksınız, fedakârlıklara katlanacaksınız, bu topraklar sizler şenlendireceksiniz... Hem de nasıl.. Asil bir vazife hissile, muktedir bir dimağla, yüksek bir vicdanla... vatana çok vereceksiniz, az isteyeceksiniz. Meslekimiz hayatta insanlara lüzum olan maddî ve manevî huzuru şüphesiz temin eder, lâkin hiç bir vakit ne servetce ne şöretce verdiğimiz emek, yaptığımız iş kadar bir karşılık göremeyiz ve beklemeyiz...

Bizim mesleğimizle şöretin şahikalarına çıkılmaz, hele genç yaşta... kimse karunda olamaz, meselâ yalnız adalelerini idman etmiş yirmi yaşında bir sporcu veya pehlivanın dünyaya yayılmış şöreti hiç bir tabibe müyesser olmamıştır. Mesela çiçek aşısını keşfeden büyük adamın ismini kaç kişi bilir ?.. geçenlerde bir gazetede sizde benim gibi okumuş-

sunuzdur. Pariste büyüklerin makberlerini gezmeğe gelen bir İngiliz hey'eti Sen nehri kenarında Napolyonun saraylardan büyük makberini tavaf eder, pek haklı olarak ondan yüzbin kat ihtirama layık Pastörün mezarını da görmek ister; bir köşeye sıkıştırılmış bir mütevazi toprak yığını gösterilir. Biri bir fırtına gibi gelip geçmiş, lüzumlu lüzumsuz bol bol adam öldürmüş, yüzbinlerce vatandaşını, milyonlarca insanı mahvetmiş, geçmiş gitmiş. Adam öldürmekte, taç devirmekte, dünyaya tahakküm etmekte dünya rekorunu kırmış, diğeri kuduz gibi müthiş bir ölümün pençesinden hem nevini kurtarmak yolunu keşfetmiş, şimdiiye kadar sayısız adam kurtarmış, ve bulduğu ilaçla dünya durdukça daha milyonlarca insan kurtulacak; Napolyon adam öldürdü, beriki ölüme mahkûmları yaşattı. Napolyon memleketler ezdi, milyonlarca adamın kanına girdi. Harpçilikte rekor kırdı. Bunun için Napolyon'a bütün dünya hayran ve takdîrkâr! Beriki ölümleri yendi, ölecekleri kurtardı. İnsanlar ona nimet duygusu göstermiyor. Bu delâleti insanlarda her adımda görüyoruz. Onun için servete, şöhrete düşkün olanlar, kolay zengin olmak isteyenler, ismi çabuk duyulsun isteyenler her halde doktorluktan başka meslek aramalıdır. İlim adamlarına az çok şöhretin, servetin güldüğü de olur. Lâkin doktor onu aramaz. Mefkûresi uğrunda uğraşırken ummadığı beklemediği bir zamanda ekseriya pek geç gelir. Hakiki âlim bunlardan müstağnidir de... Bir aktör, bir boksör, bir san'atkâr genç yaşta ölçsüz servet ve şöhret kazanabilir. Yedi yaşında şöhretve para kazanmağa başlayanları da görüyoruz. Lâkin bizim gibi ilmi mesleğe salık adamlar; hayatının en güzel senelerini, kırk yaşına kadar hazreti davut orucu ile geçirir. Çile dolduran dervişler gibi bu açlığa ne kadar uzun müddet idman ederse o kadar erer, o kadar iyi doktor yetişir. Mek-

tepte kabak lapathican menkuu, asistanlığında İşkodra lokantasının piyazları ciğer kebabları... Têşrihhane laboratuvarları, hasta koğuşları seyir yerleri, kitaplar mecmuaları dostları muhibbeleri... Bu muhitten başka yerde zevk ararsa mesekte yaya kalır. Bazıları belki hayatının son onbeş yirmi senesinde biraz servet şöhret kazanır. O mahdud servet bile daha fazla kitap satın almasına, daha fazla etütlerini derinleştirmeğe yarar, başka şeye değil... Zaten o yaştan sonra yemeğe mecali kalmazki.. Her lokmaya el uzattıkça en nazîği ve zararsız şışmanlık ve romatisma olmak üzere kum sandıkları, şeker hastalığı, nikris, tansion, bir çok ölümü tacil eden hediyeeler hatıra gelir, iştihası kaçar... şöhrete ise çoktan müstağni.. Hatta çoğu duyulmak değil, unutulmak ister;...

Değidimiz gibi ilim adamları yalnız ilim aşkile çalışır, mesleğimizi gayesi hayat kurtarmak, sıhhate hizmet etmektir. Bizim mesleğimizde Kemalizmiz ancak bu yolda yürümekle olur. Onun için gayet fazla ve esaslı bilgi, ölçsüz insanîyet... İste iyi bir doktordan arılan şey... Mesleğini iyi bilen doktor şüphesiz en iyi insandır. Mesleğimizde müstesna yetişen ve birkeşfe muvaffak olanlardan bahsetmiyeyim. Onlar mesleğin yıldızlarıdır. Herbes o yüksekliğe çıkamaz. Lâkin her doktor bildiği ile, temiz ve güzel yüreğile insanlara ödenmez iyilikler yapar, insanhğa nümune olur... Hekimlik niye kadir değil ki... Hekim gibi bilgili, tecrübe görmüş akıl hocasına kim mühtaç değilki... Düşününüz fertde, ailede, cemiyette ve hükümette müessir olduğumuz hizmetleri... Şahıs aile kurmak ister, şuurlu bir adamsa bize koşar. Sıhhatı izdivaca müsait mi, iyi çocuk yapabilir mi, nasıl bir kız almalıdır diye bize sorar. Demek tenasül gibi en samimi bir işde, gözlerin kör olduğu bir dakikada bile göz açacak biziz. Ne aşk, ne güzelliik, ne servet bizim söyleyeceğimiz iki söze karşı durabilir. O halde şahsın ve ailenin

mahremiyetine buradan gireriz. Hele gizli bir hastalığa kapılan dünyada bu sırrını ancak bize emanet eder. İzdivaç hayatını tıbbi idare eder, genç çiftin en iyi dostu gekimdir. İzdivaç ve gebelik hayatı hep onun irşatlarıyla geçer. Sonra hekimin istediği kadar yenilir, perhiz tutulur, hatta sevilir. Dünyaya gelecek nevzadın mukadderatına hakim olan kuvvetlerin belki birincisi aile doktorudur. Onun bir gafleti, bir hatası nevzadın hayatına, yahut kusurlu doğumuna sebep olur. Çocuk doğuyor, helecanlı saatlerde genç loğusunu başında soğuk kanile, hissettirmedeği bir heyecanla sahneyi takibeden biri va' dır: Doktoru... Ananın her ihtisasını sabır telkin eden ve teselli sözlerle teskin eder. Yavru dünyaya gelir, ilk temas ettiği vücut ne ana ne babadır. Hekimin müşfik ve samimi elidir. Yeni ailenin saadetini elemine ortak seneler geçir. Çocuk süt emme, diş çıkarma, öksürme, amel olma devreleri geçirir. Herkesten çok yorulan, üzülen doktordur. Tabiatın her şiddeti, naturanın her za'fı, bakanların her ihmali yavrucuğu sarstıkca zavallı hekim mes'ul olur. Güya o sebep olmuş gibi üzüldür, uğraşır... Doktor böyle binlerce cocuğun manevi babası... Hem de bazı sahihten babalar gibi şam babası değil, candan gönülden emekle... Bu hizmeti ilerlediginiz. Çocuk asker olur, genç ana kucagından uzaklaşır. Bir gün bile yanlarından ayırmağa kıyamıyen ana baba gençten ayrılırken en çok kime güvenir bilir misiniz? doktora... yüzünü görmediği, kim olduğunu bilmediği Tıbbiye mektebinden çık tığı için evlâdının sıhhatini korumasını bilen ve vazifesini büyük bir şefkat ve samimiyyetle yapmağı namus ve meslek borcu sayan hekim emniyet eder... Bilir, ki oğlunun başı ağrırsa o müşfik el onun nabzını tutacak, derdini anlıyacak ve çabucak çaresine bakacaktır. Sarı bir hastalığa yakalanmaması için suyuna, havasına, yiyeceğine her dakika beklilik edecektir. Bir hastalığa yakalansa o vatan huzusunu

bir köşeye atmsyacak, pervane gibi başucunda dolaşacaktır. Muharebede yaralansa onun temiz elleri kanı kestirecek, yarayı temizliyecek, saracak, hiç hiç onu ihmal etmeyecektir.

İnsanın en bedbaht zamanı hastalığıdır. Hastalık esnasında bir insan kimden medet umar; bizden değilmi? Bizim birtebessümtümüz, iki teşliyetkâr sözüümüz, bir insanı jestimiz ölüye hayat verir; mes'ut ölür. Mes'ut ölüm olur mu? Unutulmuş bir köşeye atılmış, her şefkatten mahrum bir adamı düşününüz; bir de bilgisine inanılan bir hekimin yüksek insanlığıyla teselli gören, bakılan bir hastanın can verişini...

Görüyorsunuz ya... Bir hekim halkın en yakınıdır, hükümetin en büyük kuvveti... Halka yemesini, gezmesini, eğlenmesini, yaşamasını öğretecek hekimdir. Hükümet rejimini halka sevdiren, medeniyet propagandasını yapan hekimdir. Hekimin vazifesi sade müraacaat eden hastalara bakmak değil. Hekimliği; aile, mektep, kırsal, köy belediye, şehir işi yapmaktır. İktisadiyata bile sarıh ve gayri sarıh surette hekimin ve hekimliğin tesirini görmüyoruz? Memlekette sarı hastalıkları azaltmak, aşı tatbikatına germi vermek, insanları hastalandırmayarak çalışacak elleri çoğaltmak memleketin ekonomisine yüksek en mühim hizmet değil midir?... Hekimliği olan memleketlerin nüfus ve refahı ne halde görmüyor muyuz. Elli sene evvel memleketi Koleraya, Veba, Sarı Humma salgınlarından korumak için Avrupa Devletleri karantina dairesi açmağa ve memleketin sıhhatini kontrol etmeğe kalkmıştı. Avrupa kendini sarı hastalıklardan korumak için bu haysiyetsizken müdabalede haklı olduğunu iddia ediyordu. Şimdi öyle miyiz? Koleraya, Veba, Sarı Hummanın ismini işittimiz yok. Tisalya muharebesinde kurşundan kat kat ziyade Sıtma ve Dizanteri, Humma yüzünden telefata vermiştik. Balkan harbinde Koleranın yaptığı fecaatin hepimiz

canlı şahidiyiz. Harbiümumide lekeli humna memleketin en değerli kahramanlarını, göz beklerini alıp götürdü. İki sene evvel İstanbulda epey kuvvetli bir Tifo salgını oldu. Böyle salgınları, bu çeşit ölümleri Avrupa çoktan unuttu, biraz geç oldu amma bizde unuttuk... Kolera'nın, Hummayşibih Tifonun, Dizanterinin, Kızılın, Difterinin, menenjitin, hatta lekeli hummanın aşılı var. Bir salgın çıkar çıkmaz söndüyor. Avrupada hayatınca Çiçek hastalığı görmeden ihtiyarlamış göçmüş nekadar hocalar tanırım. Otuz sene evvel Almanyanın bir şehrinde bir kliniğe nasılsa bir fiyevri Tifoidli gelmişti, bu fevkalâde hadise telegraflarla telefonlarla otuz Üniversiteye bildirildi, vak'ayı görmek için koştan tıp talebesini şimendiferler, vagonlar almamıştı, bunu işittiğim vakit gümüşüm. Öyleya, seyyahati biraz uzatsalardı da İstanbula kadar zahmet etselerdi neler görür, neler öğrenirlerdi... Tıp bir memleketin hastalıkları ile değil, yiyeceği içeceği de yakından alakadardır. Harb zamanında gıda tedariki imkânı kalmadığı vakit dortorlar hemen taviz-kâr yemekler buldular. Kalori hesabına pahalı yerine ucuzlar buldular, halkın açlıktan ölmesini temin ettiler. Hekimlerin gösterdiği yolu hükümetler takipte tereddüt etmedi. Bu gün medeni memleketlerde hekimler ne diyorsa hükümetler onu yapıyorlar, çünkü bakaları, terakkileri için mecburdurlar. Yumurta, şarap, et piyasaları hekimlerin işaretleriyle altüst oluyor, hekimler üzüm, domatise, yeşil bibere kudsiyet derecesinde kıymet verdi, halk da hükümetler de... Çocuklara muzun pek nafi olduğunu söylediler, hükümetlerin bazısı iktisadî buhran esnasında muzdan vergiyi kaldırdılar. Doktorlar spor dedi, hükümetler sporu mektep terbiyesinin, gençlik kültürünün en başına koydular. Doktorlar Heroin, Morfin, Kokain, Esrar zehirlerine karşı mücadele açtı. Kanunları, mahkemeleri, polisleri, hastaneleri

tıp erkânıharbiyesinin hizmetine verdiler. Doktorlar neslin ıslahı için irsi hastalıkla mırılülleri kısırlaştırmağı, idiş etmeğı münasip gördü. Derhal hekimlerinin dileği kanunlaştırıldı, bu memleketlerde muayene, ameliyat komisyonları faaliyetlere girdi. Cayır cayır kiminin hayasını yumurtalığını çıkarmağı, kiminin meni ve yumurta yolunu kesmeğı, tıkağa başlıdular. Memleketin kanunlarına, mahkemelerinin kararlarına bile tıp elini uzattı. Cürme göre ceza kalktı, suçlunun yaptığı suç nasıl yaptı, ne gibi ruhi tesir altında kaldığı, akibetini iyice anlayıp anlamadığı, irade ve şuuru ne halde olduğu, cezaya ehil olup olmadığı sorup anlamağı başlandı. Hekimin tıbbi şahadetile, bir raporile bir canı af oluyor, hastaneye götürülüyor, bir şefkat ve ihtimamla bakılıyor. Mahkemelerin bir konsolto yeri olması, mürimlerin intikam alınmasına tedbi değil ahlâki, iradesi, terbiyesi zayıf bir vatandaş basta telâkki edilerek o suretle ıslahına çalışılması düşünülüyor.

Köy ve şehir teşkilâtında hekimliğin ne derece lüzumlu olduğunu üniversitemiz size pekâlâ öğretiyor. Bir şehir veya köy yaparken kimyaca ve mikrobiyolojice temiz suyu, pisliği akıtılacak lağımları, ter temiz sokakları, hijyen dahilinde yapılmış evleri, belâları, hamamları, spor yerleri, parkları, evlerinin yüksekliği, pencerelerinin genişliği hep doktor gözüle ölçülüyor ve doktorların istediği gibi yaptırılıyor. Belediye reislerimiz, valilerimiz doktorlar arasından seçildikçe halka daha fazla bir emniyet geliyor. Her vatandaş içtiği bir bardak suyun temiz olduğunu her gün akşam sabah menbaında temizleten, süzdüren, kirlenmeden kontrol eden temiz borularla şehre kadar getiren, nihayetgene aynı temizlikle eline ulaştıran bir belediyenin varlığından ve onun her dakika çalıştığından emin olmalıdır. Suyuna lağam sızın tısı, sütüne çeşme suyu karışmadığına, yedği

yağa iç yağından tutunuz da bin çeşit halt ka-
rıştırılmadığına, koyun eti yerine ölmüş eşek eti
yemediğine kanaat getirmelidir. Sokağa çıktığı
vakit tozsuz topraksız güzel bir parkta bir
sıra üstünde gazeteciğini okuyabilmeli, çocuk-
larını bol güneşli bir bahçede gezdirebilmeli,
otomobil ve kamyonet altında kalmak korkusu
olmadan geniş asfalt piyade kaldırımında yü-
rüyebilmeli, hele her adımda ya bir lağım
çukuruna ya bir su hendeğine ayağı saplan-
mamalı... Sokakta apdest ihtiyacını duyanlar
kokusuz tertemiz fayanstan su ceryanlı helalar
bulabilmeli, sokaklara divar kenarlarına uzun
kulaklılar halası yapılmasına müsaade etme-
melidir.

Bir vatandaş vatanında rahat yaşamak,
emniyet görmek ister. Bu emniyet muhtelif
cephededir. Düşmanın tüzur ve istilâsından
masun ve emin yaşamak saadeti ile o vatana
bağlıdır, onun selâmeti için her dakika canını
ve malını vermekte hazırdır. Vatani dahilinde
de kollarını sallıyarak hiç bir mütecavizin ve
haksızın hayatına ve malına yan göz ile bile
bakamayacağından emin olarak yaşamak ister.
Memleketinde, şehrinde, köyünde, kırında, da-
ğında bilâperva yaşamağı namütenahi bir asayiş
istemek hakkıdır. Bunlar kadar bir hakkı daha
var : Kendi varlığına düşman ne kadar mazar-
rathı şeyler varsa onlardan kendisi hissettir-
mek sizin geceli gündüzlü uğraşarak koruyan
sıhhi teşkilât ister. Suyunu, ekmeğini, havasını,
yolunu lağamının kontrol eden, bir hastalık
çıkınca hemen onu söndüren ve çıkmaması için
evvelden tedbir alan, hastalandığı vakit kendi-
sine iyi bir hekim, iyi bir hastane, hastabakıcı,
ihtiyarlığında başını sokacak bir melce ister.
Bunlar medeni insanların en mühim baklarıdır.
Bu hakları temin edecek o memleketin yüksek
tebabetidir.

Genç tibbiyeliler ; işte insanlığa bu kadar
faydalı, memleket için bu kadar lüzumlu bir

mesleğin şakirtlerisiniz. Bu mesleği ancak ma-
nevi zevki, diğerlerine verdiği huzur ve saade-
tin kalbinizde yarattığı ölçsüz zevk için sevi-
niz, bunun için çok bilgili, yüksek kalpli,
altrüist, idealist olunuz. İnsanlar hakikî
saadeti ancak çalışmakta, faydalı olmakta,
başkalarına yardım edebilmekte bulur. Sizin
mesleğiniz ise meslekler içinde buna en müsait-
tir. Bir muztaribin elemiini dindirmek, yatağa
düşmüş bir biçareyi ayağa dindirmek, ağlayan
gözlerin yaşlarını silmek, en betbaht insana
kederini unuttarmak kadar zevk olurmu ? İşte
siz öğrendiğiniz meslekle, aldığınız yüksek
terbiye ile buna her gün her saat muvaffak
olacaksınız... Bu kadar fedakârane çalışırken
yalnız bir ideal gözeteceksiniz : İnsaniyete hiz-
met. Vakıa bir derviş gibi bir doktor bir lok-
ma bir hırka ile yaşayamaz. Onun medeni ih-
tiyaçları pek çoktur. Kendisi de ailesi de ya-
şayacak, san'atını terakki ettirmek için kitap-
lara aletlere, seyahatlere ihtiyacı var. Bir
tariki dünya gibi manastıra kapalı, aleme kü-
kûn de yaşayamayacaksınız. Sizde bu haklarınızı
ödenmiş göreceksiniz, bu yüzden endişeniz ol-
masın, asil siz bu mesleğin, doktorluk ünvanı-
nın şerefi namına insanlara cemiyete, memleket
manevî borcunuz olduğunuzu unutmayınız, ve
ancak onu ödemek için endişekâr olunuz. Bir
tüccar gibi verdiğinizin karşılığını beklemeyi-
niz. Çünkü sizin muztarip beşeriyete ettiğiniz
hizmet verdiğiniz nimet çok büyüktür. Ne
para ile, ne takdirle ödenir. Size bir yol parasını
bile gözünde büyüterek veren hastaya kırk elli
sene çalışmakla öğrendiğiniz milyon değerini-
deki bir ilmi veriyorsunuz. Üzerine aldığınız ha-
yat mes'uliyeti verilen vizite ile hiç ödenirmi ?
Onun için yüksek sanatımızın ecini de takdiri-
ni de iyilik ettiklerinizden değil, vicdanınızdan
bekleyiniz. Hele para ve nam kazanacağım di-
ye senelerce emek verdiğiniz bu mesleğinizden
ayrılmayınız, mesleğinizin vereceği maddî ve
manevî refaha kanaat, ediniz, aldanmazsınız...

**SPIROKETOZ, BARSAK
PARAZİTLERİ, HELMİNTİYAZ**

VEREMLİLERİN İSHALLERİ
NEZLEVÎ İSHALLER

Stovarsol

ACİDE OXYACETYLAMİNOPHENYLARSİNİQUE

ANTİPARAZİTER ANTİSEPTİK
TAHAMMÜR MUZADI

STOVAR SOL'ÜN SEMMİYETİ, HAVİ
OLDUĞU YÜKSEK ARSENİK MİKTARINA
RAĞMEN, GAYET HAFİFTİR

TAMİR EDİCİ HASSALARI VARDIR

ÇOK KULLANIŞLIDIR

0,25 GR. LİK
0,05 GR. LİK
0,01 GR. LİK
KOMPRİMELER

SOCIÉTÉ PARISIENNE D'EXPANSION CHIMIQUE

SPÉCIA

MARQUES POULENC FRÈRES & USINES DU RHONE

21, RUE JEAN-GOUJON

PARIS-8^e

Bu yoruca meslekte, mektep tahsili bütün fakülterden uzun olan, hatta asıl tahsili mektepten çıktıktan sonra başlayan ve ölüm döşeğinde biten tababetten servet ve şöhet beklilyenlere daha şimdiden tavsiye ederim, çekilsin...Şimdiden arzusuna göre meslek seçsin ... bu meslekte arivist yaşayamaz, sabun köpüğü gibi çabuk söner...Bu meslekte bilhassa gençlikte paradan,huzurdan, şöhretten mahrum yaşamak mukadderdir. Pastör mühim keşiflerini bir tarafı inmeli olarak yaptı, yani adamakıllı ihtiyardı, mevdi muhakkakla neticelenmesi mutal paralizi jeneralin ilacını bulan Vagner fon Yavreğ keşfini almışından sonra yapabildi, yetmişinden sonra da yani dişleri kalmadığı vakitte zengin oldu, nobel mükafatını kazandı. Frengi mikrobunu keşfeden Şavdin veremden ötürken beş parasızdı, büyük alimin sefaletini duyan dünya âlimleri bu halden çok müteessir oldu, ailesine o gece beş altı bin lira toplayabildi. Sarı hummanın sivri sinekle sirayet ettiğini isbat ve bu suretle bu müthiş hastalığın profilaksi usulini bulmak için kendini kurban eden Valter Reed'in arkadaşı Lazear'ın feci ölümünden kim müteessir oldu? Ailesine yüz elli dolar tekaüdiye verişile Amerika gibi en zengin hükümet bile bu fedakârlığı ödedi sandı. Vaktile difteriden bir kaç evladını kaybetmeyen aile yoktu. Roux'ın serumu sayesinde dünya bu kadar nüfus, aileler bu kadar evlat kazandı. Geçen sene vefat eden bu muhterem ihtiyarın cenazesine yapılan hürmet bir sinema oyuncasına yapılandan ne kadar sönüktü. Belki onun serumunu satarak bir çok fabrikalar, komisyoncular zengin olmuştur, lâkin kendisi mütevazı bir enstitü direktörü refahile yaşadı. Fazlasını düşünmedi... Ve verilmediği için üzülmedi... Kohun kolera mikrobunu bulmak için Hindistanda ganj kenarında çadırlar içinde bin türlü tehlike karşısında çalışması, keza Afrika uyku hastalığını bulmak için çat gölü kenarında uğraşması han-

gi fedakârlıkla kıyas edilebilir. Keşfettiği ve rem basiline ismi verilmemiş olsaydı bu kadar bile tanılmayacaktı. Şeker hastalarının ensülinle imdadına yetişen Banting hem şöhrete hem servete mustahak olduğu halde ismini kim bilir? Tekşaz hummasının ne suretle haşaratla geçtiğini göstererek Amerikada binlerce kişileri zengin eden Theobald Smith in nesi vardı?... Daha misalmi istersiniz? Lekeli hummadan ölen doktorlarımızın hazin hatıraları bir dakika gözümüz önünden uzaklaşmıyor. Bunlar ne için öldü, para içinmi rütbe içinmi şöhet içinmi?... Hayır, hayır, tıbbiyenin yetiştirdiği yüksek terbiyeli ideal kahrimanlar ancak vazifelerini seve seve yaptılar, vazife uğrunda öldüler. Vatan ve insanıyet bu mütevazı tıbbiye yavruları, bu vazife ve fen kurbanlarıle ebediyen ıftihar eder. Evet yalnız vazife... Yurt sever, hamiyetli sıfatlarının bızce yalnız bir manası vardır: vazifeşinaslık ... vazifesini kusursuz ve en iyi yapan, mesleğinde yükselen bızce hakiki hamiyetli ve vatanperverdir. Vazifesini ihmal edenlerin hamiyeti ve vatanperverliği tofrafuruşuktan başka bir şey değildir. Hamiyet ve vatan muhabbetini otuz senedir inhisar altına alan bu yaygaracıların gürültüsünü dinleyecek kulak kalmadı vatan fedakârlık istiyor, vazife duygusu ruhunda yeredenleri, vazifeden başka bir şey tanımayanları arıyor, atısını onlardan bekliyor.

Gençler çok söyledim, sizi usandıracak kadar söyledim, söz verdiğinize pişman edecek kadar söyledim, bir daha bana söz vermenize ihtimal bırakmayacak kadar çok söyledim.

Son sözüm yine ilk dileğimdir, idealinize kavuşmanızı, vatanınıza hayırlı hizmetler etmenizi, Türk tababetini yükseltmenizi bütün kalbimle dilerim.

Liepmann

İstanbul Üniversitesi Jinekoloji seririyatı Ordinaryüsü *Prof. Liepmann* vefat etmiştir. *Liepmann* dört beş aydanberi rievî agrılardan müştekiydi. Bunu yorgunluğa, ayakda çalışmağ, romatizmaya atfediyordu. Şubatın ilk haftasında bu ıztırapları devam ederken yine kliniğine gelmiş ve dersini yapmıştı. Ondan sonra agrıları arttı, her iki bacağı felç oldu. tahammülfersa agrılar içinde kırk gün kadar çırpındı. Röntgen amudu fıkari sağomu olduğunu gösteriyordu. Nihayet müthiş ıztıraplar ölüme kadar sü ükledi.

Bütün arkadaşları, talebeleri, dostları *Liepmann*'ın hastalığını büyük bir teessürle takip ediyorlardı. Çünkü *Liepmann*'ı sevmiyen yoktu, sevmemek mümkün değildi. Çok latifeci, nüktegu, zeki ve kalbi iyi bir adamdı. Gurur, huşunet nedir bilmezdi! daima güler yüzlü idi. Adeta kalbi tükenmez bir hazinesi muhabbetti. Hayatta sevgiden başka birşeyden anlamazdı... Kendisini doğduğu, büyüdüğü, okuduğu, okuttuğu vatanından ebediyen uzaklaştıranlara bile gayzül husumetini kindar sözlerle değil, gülünç ifadelerle anlatırdı. Türkiyeyi ikinci vatani saymış ve orada ölmeği bir saadet bilmişti. Nitekim İstanbul üstada ebedî bir vatan oldu.

VALOVOSAN - Chinoin

Folliculin + over hülâsası + Brome - isovalerylurée.

Overlerin marazi tagayyürlerle alâkadar bilumum teşevvüşlerin arazi ve etiolojik tedavisi.

Folliculine ve over hülâsası bir taraftan telafii bir tesir (Médication substitutive) icra ederken, diğer taraftan Brome - isovalerylurée sür'atle subjektif bir silah husule getirerek asabı tenbih arazını izale eder.

Fizyolojik ve şirurjikal menopoz teşevvüşleri ; ovaryen nevrözlar, vecalı dismenoreler, bülüğ teşevvüşleri.

Günde 2—3 defa ikişer draje
40 drajelic şişe.

Edebiyat ve nümune için P. K. 651 — İstanbul.

ALCALITHINE

Effervescent granüle

Mide, Barsak, Böbrek, Taş, Kum, Ekzema, Tesallübü şerayin, Romatizma.

Sureti istimali : Günde 3 — 4 kahve kaşığı

Literatür ve nümuneler için : ARİF NEŞ'ET Eczanesi
Ankara caddesi No. 88 İstanbul

SEL BROMİN

EFFERVESCENT

Sinir hastalıklarının en kahraman ilâcı olan Validolla Bromür gayet mahirane surette mezc edilmiş, hassai tıbbiyesi artmış, koku ve lezzeti hoş ve çocukların bile alabileceği bir şekilde konmuştur.

Büyüklere günde 2-3 kahve kaşığı

Küçükler „ 1-2 „ „ verilir.

SEL ÜRİN

Vücuddaki azot fazlalığını tadil edecek en güzel ilâçtır.

Nikrisde, Romatizmada, Böbrek kumlarında, Damar hastalıklarında bilhassa şayanı tavsiyedir.

Büyüklere günde 2-3 kahve kaşığı

Küçükler „ 1-2 „ „ verilir.

Istanbul Üniversitesinin, Türk Tıbbının yükselmesini canlı gönülden isterdi. Kliniğinde her zaman en erken işbaşında bulunurdu, yorgun bir halde evine dönerdi, zayıf ve yorgun olduğunu bilen muhterem *Madam Liepmann* ona bir çocuk gibi bakar, bir kaç saat isti rahat ettirir, ondan sonra çalışmasına müsaade ederdi. Yemeği ile bilhassa meşgul olurdu, bu faziletli babanın kadınlığa nümune olacak yüksek şefkati hepimizi müteessir ederdi.

Liepmann, canlı, neşeli, çalışkan, ateşin bir adamdı... Malûmatı vasi, ihtisası derin, pratiği kuvvetli iyi bir hoca idi. Bilhassa iyi bir adamdı. Hastalarına son derece merhametli idi... ağzından nüfus siyaseti sözü düşmezdi. Türkiyede doğumu çoğaltmak ve doğanları yaşatmak en vatani bir vazifedir derdi, bu telkinlerini talebesine, muhitine yayar, bunun için de çalışırdı.

Hastalığının vahametini anladığı ve ıztırapları tahammülün fevkiye çıktığı halde cesa. retini kaybetmemiş ve ölümü bir filozof tevekkülü ile beklemiştir. Her işini düşünmüş, işlerini bitirmiş, vasiyetlerini yapmıştır.

Ölümü hemimizi müteessir etti. Talebe Üniversitesinin ortasına cenazesini getirdi. Rektör *Cemil Bilsel*, Dekan *Nureddin Ali Berkol*, şeriki mesaisi *Tevfik Remzi Kazancıgil*, Gülhane Jinekoloğu *Ali Esad Birol*, *Prof. Oberndorfer*, talebeden dört genç hazin nutuklar okudular. Tabutu el üzerinde Beyazide kadar götürüldü, arabaya konan tabutu Divan yolunu takiben Ayasofyaya kadar yaya teşyi edildi, oradan otolarla Feriköy Protestan mezarlığına götürüldü, gömüldü...

Cenazede matemzede dul muhterem zevcesi ve oğlu, aile emekdarı bir kızcağzı büyük felâketin karşısında asil bir sabır ve tevekkülle hazır bulunuyordu. Memleketimizde ölen ve altı senelik arkadaşlığı ile bizde kıymetdar hatıralar bırakan *Prof. Liepmann*'ın vefatından çok müteessiriz ve muhterem ailesinin teessürüne iştirak ederiz. Cenaze başında Türkçe güzel bir nutuk söyleyen *Oberndorfer*'in nutkunu hem Türkçe, hem Almanca olarak dere ediyoruz.

Prof. Dr. Wilhelm Liepmann'ın ölümü münasebetile 21/3/939 da Üniversitede Prof. Dr. Oberndorfer tarafından söylenen hitabe

Benim için sevgili arkadaşım *Liepmann*'ın tabutu başında son veda sözlerini söylemek çok acı ve ağır bir vazifedir.

Hakikaten büyük ve çok iyi kalbli bir insan olan arkadaşımız, *Paracelsus*'un tababeti en güzel ifade eden «Hekim kalpden gelir» sözüne bıhakkın layıkdı.

Liepmann yaptığını kabile yapardı ve kalbi kendisinden yardım isteyenler için ve bilhassa muztarib kalanlar için çarpardı.

Onun yardımı ile dünyaya kavuşan taze hayatlar sıhatlerini ve saadetlerini ona borçlu olan kadın ve aileler ne kadar çoktur

O, şubesinde ne kadar büyük bir san'atkardı. Operatif ve konservatif tekniğe hari-kulâde hakimdi ve cerrahi jinekolojiye yeni yollar açtı.

O, daha idealinin tasavvur edilmesi imkânı olmayan bir tabib, kadınların hekimi idi. Berlin'de tesis ettiği « Kadın bilgisi Enstitüsü », köklerini onun kalbinden almıştı : Bu Enstitü yalnız pratik tıbbî yardım ile iktifa etmeyecek, kadın ve ananın daha iyi anlaşılmasını temin edecek, onun endişelerini, sıkıntılarını ve daha bir çok hayat meseleleri hakkındaki anlayışımızı derinleştirecek, kadınların ıztıraplarını hafifletmeğe ve gidermeğe yardım edecekti.

Akademik hoca âlim olmalıdır. *Liepmann* teorik tıbbı parlak bir surette hazırladık-sonra pratik hekimliğe geçti.

O, Bakteriolojinin bânilerinden *Robert Koch*'un, büyük teşrihi *Waldeyer*'in talebesi olduğunu söylerken gurur duyardı.

Liepmann'ın derin teşrihi bilgilerine onun « Kadın havsalası anatomisi » ismindeki eserini borçluyuz.

O, şubesindeki bu bilgilerinden maada geniş umumî malûmata malikti.

Felsefe ve ruhiyat ona yabancı değildir. Hatta, tabibler için uzak sayılabilecek olan jeoloji ve paleontoloji sahasında, o çok esash araştırmalar yaptı ve yeni bilgi bulgularına vardı.

Onun her taraftan takdir edilen ve ilmi muvaffakiyetlerle dolu hayatı, anı bir sademeye uğrayarak, bizzat tesis ettiği berlin'deki büyük çalışma yerinden ayrılmak mecburiyetinde kaldığı zaman çok ızdırab çekti. Ne kadar mes'ut imiş ki büyük bir millet ona burada — İstanbul'da — yeni bir çalışma sahası yarattı.

O, burada bütün kudretini çok büyük bilgisini hasta kadının, türk çocuğunun, türk tababetinin istikbal neslinin hizmetinde kullanabilmekle ne kadar mes'ut ve bahtiyardı.

Bu suretle en derin bir hisle sevdiği, güzelliklerini benimsediği, inkişaf ve tekâmülüne hayran kaldığı bu memlekete şükranını ödemeğe çalışıyordu. Burası onun yeni vatani idi. O, burada yeni mes'ut bir hayata kavuşmuştu.

Ailesi onun için bir saadet yuvası idi. *Liepmann*'ın hatırasını anarken, onun bütün mesaisine iştirak eden, sevinç ve acılarını paylaşan, güçlüklerin başarılmasına beraberce çalışan hayat arkadaşını hatırlamamak kabil değildir.

Liepmann'ın sonsuz çalışma kudretinde yorulmaz mesaisinde onun hissesi büyüktür.

Bütün güzellikler, bütün muvaffakiyetler bu hayatın pek anı ve beklenilmeyen niha-yetlenişindeki baileyi azaltmaz.

Ölüm çok erken geldi. Arkadaşımız *Liepmann*'ın bıraktığı boşluk doldurulamayacaktır. En derin bir hüznün ve teessürle kendisinden ayrılıyoruz ; aramızda bulunmuş olması bizim için bir saadetti.

Biz hepimiz, talebeleri, meslekdaşları, arkadaşları onu unutmıyacağız.

Gedaechtnisrede auf Professor Dr. Wilhelm Liepmann ;
gehalten in der Universitaet am 2i. Maerz 1939
von Prof. Dr. Oberndorfer

Es ist eine schwere Aufgabe für mich, dem Wunsche des lieben Freundes, den er mir noch in den letzten Tagen seines Lebens aussprach, Abschiedsworte an seiner Bahre zu sprechen, nachzukommen.

Ich kann Ihnen allen, die ihn gekannt haben, nicht vieles sagen über den Menschen, den grossen Wissenschaftler, den hervorragenden Arzt, den Lehrer, den Freund.

Unser Freund war ein Mann von Format, ein wahrhaft gütiger Mensch. *Paracelsus* prägte das schönste Wort über das Artztum:

«Vom Herzen kommt der Arzt.»

Wenn man dies Wort mit besonderem Recht auf einen anwenden darf, so gilt es für *Liepmann*. Was er tat, das tat er mit dem Herzen, und sein Herz schlug für alle, die seine Hilfe suchten, vor allem für die leidende Frau. Wie viele blühende Geschöpfe konnten durch seine Hilfe das Licht der Welt erblicken, wie viele Frauen danken ihm Leben und Gesundheit, wie viele Familien ihr ganzes Glück.

Er war ein Künstler in seinem Fach, der die operative und konservative Technik souverän beherrschte, der neue Wege der operativen Gynäkologie schuf. Er war ein Arzt der Frauen, wie man ihn sich nicht idealer vorstellen könnte. Seinem Herzen entsprang die Gründung des Instituts für Frauenkunde, das er in Berlin schuf, das neben der praktischen ärztlichen Hilfe, das Verständnis für die Frau und die Mutter, ihre Sorgen, ihre Bedraengnisse in so vielen schweren Lebensfragen vertiefen, das Leid der Frauen lindern und mindern sollte.

Den Lehrer, den Meister des Wortes zeichnete die Klarheit der Diktion, das Eindringliche und Ueberzeugende, das Hervorheben des Wichtigen, die Begeisterung aus. Wer als lernbegieriger Schüler *Liepmann* hören durfte, der musste ein tüchtiger Geburtshelfer werden, so programmatisc klar war seine Lehre für alle Komplikationen, die den jungen Arzt überraschen und verwirren könnten.

Der akademischs Lehrer muss Wissenschaftler sein. *Liepmann* kam nach glänzender Vorbereitung in der theoretischen Medizin zur praktischen Medizin. Mit Stolz nannte er sich einen Schüler von *Robert Koch*, des *Schöpfers* der Bakteriologie, eines *Waldeyer*, eines der führenden Anatomen an der Wende des Jahrhunderts. Seinen anatomischen Studien verdanken wir ein bedeutendes Werk: «Die Anatomie des weiblichen Beckens» das grosse und neue Erkenntnisse über den mächtigen Halteapparat im weiblichen Becken brachte.

Mit diesem Fachwissen verband sich ein reiches allgemeines Wissen. Er war bewandert in Philosophie und Psychologie; ja selbst in dem dem Mediziner sonst so fernen Gebiet der Geologie und Paläontologie verdanken wir seinen gründlichen Studien neue und bemerkenswerths Erkenntnisse. Sein Wissen und sein Interesse für die Urgeschichte des Lebens war so gross, dass er lange Zeit zweifelte, ob er nicht als Lebensaufgabe gerade die Paläontologie wählen sollte. Danken wir dem Schicksal, das ihn Arzt bleiben liess.

Sein Leben voller Anerkennung, voller wissenschaftlicher und ärztlicher Erfolge erfuhr einen jähen Riss, als ihn die Wirren der Zeit aus der von ihm selbst gegründeten blühenden und grossen Arbeitsstätte in Berlin plötzlich verdrängten und schwer litt er, bis ihm ein gütiges Geschick, eine grosse Nation, eine neue Arbeitsstätte hier in Istanbul schuf. Er war glücklich, hier wieder seine volle Kraft, sein grosses Können in den Dienst der kranken Frau, in den Dienst der kommenden Generation, in den Dienst der jungen türk-

kischen Aerzte stellen zu dürfen. So hoffte er dem Lande, das er mit all seinem tiefen Gefühl lieben lernte, für dessen Schönheit er so empfänglich war, dessen Aufblühen er bewunderte, den Dank abtasten zu können. Hier fand er eine neue Heimat.

Und so gestaltete sich sein Leben hier wieder zu einem glücklichen: Glückliche, weil er sich von einem Kreise wissensdurstiger Schüler umgeben sah, glücklich in dem Bewusstsein, dass seine Mitarbeiter und Schüler ihn verehrten und liebten und seiner Lehre treu bleiben würden. Glückliche war er in dem neu gefundenen Freundeskreis.

Glückliche war er im Kreise der engsten Familie. Es ist nicht möglich, unseres Freundes zu gedenken, ohne Gedenken der treuesten Lebensgefährtin, die er gefunden, die alles mit ihm teilte, alle Sorgen erleichterte, und zu ebnen suchte, was ihm Schwierigkeiten schuf. Wir danken ihr es mit, wenn wir an *Liepmann* seine ungeheure Arbeitskraft, seine unermüdliche Tätigkeit bewundern konnten. Glück fand er in seinen Kindern, in der geliebten Tochter, in den Söhnen, die er auf dem rechten Wege wusste, und deren Zukunft er hoffnungsvoll entgegenschaut.

All das Schöne, was ihm im ganzen doch das Leben bot, mindert nicht die Tragik, die einem solchen Leben voll intensivster Tätigkeit ein so jähes und unerwartetes Ende setzte. Der Tod kam allzu früh, und die Lücke, die unser Freund *Liepmann* hinterlässt, wird sich nicht schliessen.

In tiefster Erschütterung nehmen wir Abschied von ihm, dem seltenen und grossen Menschen und preisen es als ein Glück, dass ein solcher Mann in unserer Mitte war. Wir alle, seine Schüler, seine Kollegen, seine Freunde werden ihn nie vergessen.

Kongreler ve Cemiyetler

Üçüncü Beynelmîlel Nöroloji Kongresi

Kopenhag 21/25 Ağustos 1939

Üçüncü Beynelmîlel Nöroloji Kongresi bu senenin Ağustosunda Kopenhag'da toplanacaktır. 21 Ağustos Pazartesi günü Christiansborg şatosunda in'ikat edecek ve 25 Ağustos'a kadar devam edecektir. İlk günü (Endicirino vëgëtatif sistem ve Nörolojideki ehemmiyeti) mevzuu hakkında raporlar okunacaktır. İkinci günü (İrsî Cümlel Asabiye hastalıkları ve onların husulü) mevzuu mevcuttur. Üçüncü günü gezmelere hasredilmiştir. Dördüncü günü serbest mevzular konuşulacaktır. Son günü (Avitaminos meselesi ve muhiti cümlel asabiye ile olan münasebetleri) hakkında raporlar okunacaktır.

20 Ağustos Pazar akşamı Nimb'nin Lokantasında umumi bir tanışma yemeği verilecektir. Kongrenin resmî ziyafet akşamı 24 Ağustostur.

Raporlar için 20 dakika, münakaşalar için 5 dakika ayrılmıştır. Serbest tebliğlerin 1 Nisana kadar bildirilmesi icabeder. Bu tebliğler azami 150 kelimededen müteşekkil olacak ve 1 Mayıs'a kadar kongre heyetine gönderilmiş olacaktır. Kongrenin resmî lisanı: Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolcadır.

Kongreye faal äza olmak için 40 Danimarka kronu göndermek suretile müracaat edilmesi icabeder. Kongre işleriyle her memleketteki (American expres) büroları meşguldür, Kongre için müracaat edilecek adres şudur:

(Dr. Knud Krabbe, Kommunehospital, Copenhagen K.)

AMPOULES

CALCIUMi.E
GLUCONATE

5 VE 10 C.C. LÜK AMPULLERDE

SAF

GLUCONATE DE CALCIUM İLE
MUAKKAM OLARAK HAZIRLANMIŞ
VE KONTROL EDİLMİŞTİR

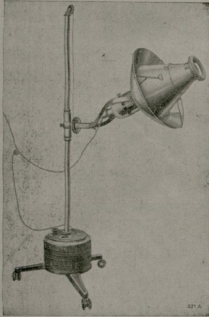
=====

KİMYA EVİ: İBRAHİM ETHEM
ÇEMBERLİTAŞ PEYKHANE SOKAK N° 4
İSTANBUL

ED

Sollux lambasının hekimlikte tatbiki

İhtikarı demi izale maksadile hararet istimali, her şeyden evvel ağrıları teskin ve reşfi teshil için eskiden beri malûmdur. Ziya biolojisi, güneş, Quarz Hansen, Kisch bu mesele ile alakadardır. Bu şuaatın tesirile ağrılar zail olur ve görünür derecede seri bir sükûn hasıl olur. Sollux lambası gibi bu kusuru azami temin eden alet her yerde itimad ve teveccühü kazanmıştır.

Tıbbî tatbikatında Sollux lambası bir çok tedaviler yapılır. İltihap olan her yere tatbik edilebilir. Binaenaleyh ceysi bephi iltihaplarında bademciklerin ve guddelerin iltihaplarında, boyun, teneffüs tariki, hazım borusu, orta kulak iltihaplarında, mafsal ve evtarı zülaliye iltihaplarında, astm bronşikte, rumatizmada, nikrisde, üzeymalarda, kan çıbanlarında ilh. kullanılır. Hele kulak hastalıklarında fevkalâde tesirli-dür. *Doken* mektubunda diyorki: bütân tecrübelerimle hararetin istitbabı hakkında şu fikri hasıl ettim: (1) derhal ağrıları keser, (2) şiddetle imtias hassasından şifayı kısa zamanda temin eder. Yeni başlamış takayyühlere mani olur. (3) parasantez, şak gibi vesaiti umumiye pek nadiren müracaat mecburiyeti görülür.

Sollux - Lampe - Original Hanau -

Yeni Sollux - küçük şualı - Menşei Hanau - ve tatbikatı

Hararet eskidenberi, evcaı, iltihabi, romatizma, fûronkl ve sinir illetlerine karşı en iyi vasıtai mücadele olarak kabul edilmiştir.

Ziyadar şnaati harre neşreden yeni küçük «SOLLUX» lambası büyüğü gibi fakat az masraf-la bu şuaların istimalini temin eden en son tekem-müldür. Fiati çok ehven olan küçük «SOLLUX» lambasının istimali çok pratik olup sıcak kompres-lerin tavsiye edildiği ahvalde de istimal olunabilir. Vücdun herhangi bir kısmına kabili tatbiktir. Hususile kulak hastalıklarına şayanı tavsiyedir.

Quarzlampen Ges. m. b. H. Hanau ^a/_m.

Türk Ginekoloji Kurumu

12.1.1939 toplantısı

Reis: Dr. Ahmed Asım Onur

Hadi İhsan Gediz: — Ginekologide Röntgen tatbikatı hakkında tebliğ yaptı (ayrıca makale halinde neşredilecektir).

Münakaşa:

Leontiyadis: — Bir *hémorragie juvénile*, vak'amızı, ışıkla tedavi etmek istedik. Hastamız 16 yaşında ve 105 kilo ağırlığında bir kız idi. Hormonal tedavi netice vermedi. Kanama hastanın hayatını tehdit edecek bir mahiyet aldığından ve aile her türlü cerrahi müdahaleyi reddettiğinden, ışık tedavisine karar verdik. İki ay kadar devam eden Röntgen tedavisinden hiç bir netice alamayınca, hastada fakrüdlem dimaği arzı baş gösterince aile kurtaja razı oldu. Kurtajla bir avuç dolusu gışayı muhafı kazınması çıkarıldı. Nezif durarak hasta bir sene kadar âdet görmedi. Sonra bidayette bir kaç ayda bir, ve nihayet muntazam olmak üzere âdetler tekrar başladı. Keza hastadaki *adipose génitale* hali bertaraf olarak (75) kiloya indi.

Burada her ne kadar âdetlerin bir sene durması, ışık tedavisinin bir neticesi ise de; ışık tedavisine rağmen iki ay nezifin devamında bize bu gibi vak'alarda her zaman şulamadan bir netice beklemenin doğru olmayacağını gösterir.

Ahmed Asım Onur: — Kadın *castration*'unda Radium günden güne daha fazla yer almaktadır. Buna en çok revaç gösterenlerden birisi, Königsberg hocası (v. Mikulicz Raddecki) dir.

Röntgen ışığının gerek annenin overlerine ve gerekse dahili rahim çocuğa muzir tesir ettiğine dair olan kanaat, son zamanlarda öjenik meselesine Almanyada verilen büyük ehemmiyet dolayısıyla izam edilmektedir.

Adenomyozis bazan zannedildiği gibi kolay istisal edilmez. Muhterem heyetinize

epeyce müşkülâta istisal ettiğim bir over adenomyozisi taktim etmişim. Keza rahim ile mesane arasında husule gelen adenomyozisi istisal için Stöckel'in mesaneyi *réséqué* etmeğe mecbur olduğunu gördüm. Binaenaleyh adenomyozisin tedavisinde Röntgen kullanılmaması doğru ve yerinde bulurum.

Biopsie meselesinde, ne *Kilaiditi* gibi müteassip olmak, fakat ne de bu usulün büsbütün masum olduğunu iddia etmek tarafları değilim. Bu hususta *Eislerberg* klinikinde cereyan eden bir *biopsie* hikâyesini bir kaç kelime ile zikretmek isterim:

Bir kadının memesinde mevcut tümörden *biopsie* yapılarak bir parça istisal olunmuş, yapılan mikroskopik muayenede bunun kanser olduğu meydana çıkmış. Hasta histolojik muayenenin neticesini öğrenmek üzere, üç hafta sonra kliniğe uğuracaat ettiğim zaman, tümörünün süratle neşvünema bulmuş, hatta gayri kabili ameliye devreye girmiş olduğu görülmüştür. O zamandanberi bu seririyatta (*Gefrierschnitt*) usulü ile meme tümör parçaları muayene edilmekte ve yarım saat zarfında teşhis konulup, hastaya ya radikal bir ameliyat veya basit tümör istisali ameliyesi yapılmaktadır.

Her halde *biopsie*'nin bazen kanserin neşvünemasını kamçıladığını ve yaptığı tromatizm ile kanser hücrelerinin eviyeyi lenfaviyeye girmesine ve bu yol ile de ileriye gitmelerine sebep olmaktadır. Fakat bunu söylemekle *biopsie*'den sarfınazar etmek icabettiğinde kastetmek istemiyorum.

Cismi rahim kanserlerinde, ameliyatla hem şifa bakımından, hem de *Dauerheilung* noktasından çok iyi neticeler aldığımızdan, burada *opération*'la tedavi tarafdarıyım. Netekim Berlindeki hocam *St. Rassmann* da unku rahim kanserlerini şualama ile tedavi ettiği halde, cismi rahim kanserini daima ameliyat etmektedir.

Nuri Süleyman Canbakan: *Biopsie* meselesine temas edeceğim. Her

türlü mahzurlarına rağmen, bu gibi mühim vak'alarda *biopsie*'den vazgeçme mümkün olamaz. Yalnız klinik teşhis ile habasetine hükmedilen bir çok vak'alarda, *biopsie* kat'iyen bir habaset mevcut olmadığını ve tatbik edilmek istenilen ve hastanın müstakbel sıhhi vaziyetini, hatta bazen hayatını tehdit edebilecek olan cerrahi müdahalelerin lüzumsuz olduğunu göstermiş ve bu hastalar hem cerrahi müdahaleden kurtulmuş, hem kadınlık azalarını tam olarak muhafaza etmiş ve hem de gebe kalıp doğurarak çocuk sahibi olmuşlardır.

Ayrıca ışık ile tedavi ettiğimiz vak'alarda elde ettiğimiz muvaffakiyetleri de, ancak *biopsie* ile teyid edilmiş oldukları zaman tam ve yerinde elde edilmiş bir muvaffakiyet saymak mümkün olabilir. Bu yüzden ister metastaslara sebep olmak, ister hastalığın seyirini kamçılamak, isterse tümörde iltihabi bir vitereye sebep olmak ihtimali olsun, bu arızalara uğramamak için her türlü ihtiyati tedbirleri aldıktan sonra, bu gibi şüpheli vak'alarda *biopsie* yapmak daha doğrudur.

Son söz :

Hadi İhsan Gediz :— Leontiyadis'in bahsettiği Röntgenden istifade etmeyen vak'ada hastanın çok şişman olması yüzünden overlerle ışık menbaı arasında iyi bir *mise au point* yapılamamış ve ışık tedavisi rasgele yapılmış ve bu yüzden istifade edilememiştir. Muvakkat *castration*'a gelince, mahzurlarından dolayı her zaman yapılmaz. Artık hemen hemen met-rük gibidir.

Yeni kitaplar :

Türk çocuğunu nasıl yetiştirmeli ?

— 2 —

Puerikültür : Yazan Besim Ömer

Hepimizin muhterem Hocası *Besim Ömer*'in feyyaz kalemi 240 resimli, 290 sahifelik bir eser daha hediye etmiştir. « Türk Çocuğunu

Nasıl Yetiştirmeli » serisinin ikincisini teşkil eden Puerikültür Hocanın diğer eserleri gibi Ahmet İhsan basımevinde basılmıştır. İyi yaratılış, yolunda doğuş, sıhhi yaşayışla işe başlıyor. İrs, tohum ıslahı bahislerle başlıyor. Ondan sonra doğum, bebek hıfzıssıhhası pek tafsilâtlı ve pek selis bir üslûbla anlatılıyor. Bu güzel tıb edebiyatı *Fazıl Ahmed*'in Türk analarına manzumesile büsbütün tatlılaşıyor. En son bahislerini çocuk hastalıklarına hasrediyor. Vatan nüfusuyle, çok çocukla şenlenir, onun için bu kitab her türk ana ve babasının evinde bulunması ve her satırının belienmesi icabeder.

Besim Ömer'in memlekete ettiği namütenahi hizmetleri bilmeyen kim vardır. Yalnız şu son kitab bir adama ebedî bir şükran kazandırmaya kâfidir. Hocaya umumî irfanımız, Türk Tababeti, analar, babalar, çocuklvr namına teşekkürler sunarız.

Frengi

Geçen nüshamızda *Şükrü Kâmil*'in belsoğukluğu kitabından takdirle bahsetmiştik. Eser cidden emsalsizdi. Belsoğukluğunu bu kadar güzel toplayan, bu kadar açık ve temiz üslûbla halka anlatan, nasıl diyeyim her kesin anlayacağı ve lâkin yükseklerin takdir edeceği bir eseri nadirdir. *Şükrü Kâmil* bu nevad irfanının birieik olmadığını isbat için bir eşini de bize gönderdi, meğer nevadlar ikiz imiş. Bu eser de Frengiye aiddir. Gençliği en büyük felâketi, aile ocağının yangını, nüfusun biaman düşmanı bu iki hastalığı etraflica tanıtmakla *Şükrü Kâmil*'in umumî sıhbate ettiği hizmet basit şükranla ödenmez. Gönlül ister ki bu iki kitab Liselerde talebeye okutulsun, Halkevlerinde konferans diye okunsun, hatta her akşam Radyoda bir bahsı söylensin. Yani küçük büyük Her türk bu iki müdhîş düşmanı *Şükrü Kâmil*'in kaleminden çıkmış bu eserden öğren-

sin. Çünkü bu eser sade yüksek bir ilim değil, sade bir hekim nasihatı değil, fen ve hakikat dolu bir hitabe edebiyedir.

Muharrir, Freni mücadelesinde Cumhur Hükümetinin neler yaptığını, nelere muvaffak olduğunu gösterirken bu işin başında bulunan *Dr. Refik Saydam* hepimizin şükranlarını hatırlatmağı unutmuyor ve söze öyle başlıyor. Münderecatında ibtida Frenginin ne olduğunu, devrelerini tanıtır.

Frenginin tarihi hakkında topladığı bilgiler cidden enteresandır. Bu hastalığın hayvanlarda, bilhassa deve de bulunduğunu zikrettikten sonra felci umumî müterakkinin eski Romalılarda bulunduğunu iddia ediyor ve şairlerin damağı delik, burnu dökülmüş, megaloman Roma ekâbirinden nasıl bahsettiklerini delil olarak gösteriyor. Felci umumînin eski zamandanberi görünüşü, Frengi mikrobinin bazı asırlarda bazı mntakalarda virusünün artışı, nihayet Avrupahların iddiası gibi Frenginin *Küstof Kolomb'un* tayfalarile Amerikadan geldiğini inkâr edişizaten Avrupada her asırda Frengi olduğunu anlattığı bir roman gibi değil, faydalı bir tarih gibi okunuyor.

Frenginin son zamanlarda bazı memleketlerde çoğaldığını ve bazılarında azaldığını, bu hususta sıhhi korumaların ve tedavi tarzlarının

müessir olduğunu söylüyor. Frenginin dimağda, karaciğerde, pankreasta. barsaklarda, böbreklerde, kulakda yaptığı arazlar ayrı ayrı birer küçük bahis tutuyor. Frengi tedavisi için ne yapılacağını, ilaçları ne olduğunu uzun uzadı anlatıyor. Bunlar halk için ne kadar mühim ise mücadele meselesi de hekimlerimiz için okadar istifadelidir.

Frenginin en mebzul bulunduğu mntakalarda % dört buçuktan fazla bulunmamıştır, yalnız Çarşambada % onikiye yakın... Umum nüfusla hesap edersek Frengi miktarı bizde % bir buçuğu geçmiyor. Halbuki bazı insafsız Avrupa müellifleri bizde dörtte üçe kadar bu nisbeti çıkarmışlardı. *Şükrü Kamil'in* kitabı doğru istatistik üzerine bilgi ile bu cihetten de çok faydalıdır. Faydasına ve kıymetine baha biçilmez bu kıymetli iki eseri, *Sükrü Kamil'in* «Beloğukluğu», «Frengi» eserlerini her kese hararetle tavsiye ederiz.

Dahiliye notları

İkinci Dahili Seririyatı Ordinaryüsü *Prof. Frank'ın* dersleri Askeri Tıbbiye son sınıf talebeleri tarafından çıkarılmıştır. Gençlerin bu yüce himmetlerini tebrik ve takdir ederiz.

Hayatî ve gıdaî kimya laboratuvarı

Mütehassis Kimyager Muzaffer Er

Laboratuvar da yapılan tahlillerden bazıları :

Kanda : Urée, Glucose, Acide urique, Cholestrine, Calciume, Biluribine, Azote total.

Mayı dimağı şevkide : Albumine, Glucose, Urée.

Maddei gaitada : Tüfeylat, gizli kanama, yağ.

İdrarda : Tam keyfi ve kemmi tahlil, böbrek ve safra taşlarının tahlili.

Su, Yağ, Sabun, Un ve sair bilumum gıdaî tahliller.

Müdavi doktorun gösterdiği lüzum üzerine arzu edilen her türlü kimyevî tahliller yapılır.

Beyoğlu İstiklâl Caddesi Yıldız Sineması karşısında Bekâr sokak 2 numaralı Apartman
Birinci kat

TABLET
SPAZMOKARDİN

Passiflore, Cratagus, Valériane, Luminal, Bromhydrate de quinine

Kullanıldığı hastalıklar :

Nevropati — Refleks yolile gelen ekstra sistoller — Mide ve barsakta
husule gelen gayrı tabii tuhammürat neticesi kalb tazyiki — Tenasül
guddeleri teşevvüşleri — Karaciğer hastalıkları — Çarpıntı

KULLANILIŞ :

Bir hafta müddetle yemeklerden 15 dakika evvel 3 tablet

KINOMALT FOSFATE

Fosfatlı ve kınakınalı bira hülâsası.

Yapıldığı yer : Münir Şahin tıbbi müstahzarlar laboratuvarı

İstanbul — Karaköy

Batural

Baturyl

**Brom Potasso
Salt**

**Brom Sodo
Salt**

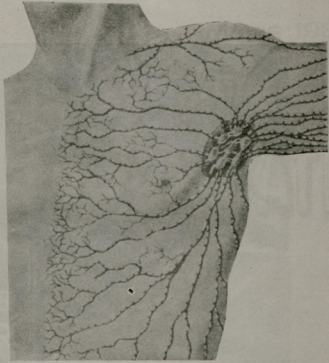
En iyi sinir ilaçlarıdır.

Elixir Genofortine

Ezracı Şevket Nurinin noklein ve kola ile yaptığı bu müstahzar iştiha,
kuvvet, tazelik hassalarını tamamen haiz bir eksirdir.

İyodopepton Kâzım

Tababette şüphesiz iyod emlahı kadar sahai tatbikatı geniş olan bir dava yoktur.
bu müessir ilâcın en kolay alınanı, en güzel tesir edeni iyodopeptondur, on yedi
seneyi müteceviz bir hayati maziye malik iyodopepton Kâzım da yegâne payidar
olan ve hekimlerimizin itimadını kazanan müstahzarımızdır. Çünkü ciddi bir sayın
mahsulüdür. Bu ilâç damar sertliğine, rumatismaya kalbe karşı kullanılır.

*Bronşitte
Enflüenzada
Öksürükte*

Antiphlogistine

in her zaman istitbabı vardır.

Sadım ev'iyeyi şariye nescini tenbih eder, mevzii metabolizmayı arttırır. Göğüsü takallüs ettirir.

Öksürüğün azalmasına yardım eder.

Numune ve edebiyat için :

THE DENVER CHEMICAL MFG. COMPANY
163 Varick Street, New York, N.Y.

Leonidas Hazapis & Co.,
Galata, Voyvoda caddesi 38, İstanbul

İsim :

Adres :

NORÒBROMİN

Tesiri kat'î rakıpzis
sinir ilâcı

Nevrasteni, devamlı uykusuzluk, ruhi teheyvüç, asabî rahat-sızlıklar, sar'a, asabi çarpıntılar, iç sıkıntısı, baş ağrıları ve ba-yılmaldaki tesiri mütehasıs hekimler tarafından tecrübe ve takdir edilmiştir.

Alınma tarzı :

Büyüklere günde : 2 — 3 çorba kaşığı
Küçükler " : 2 — 3 tatlı "

Her eczanede vardır

Nümune için : Galata Posta Kutusu 1288